

การพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปาง
โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
THE DEVELOPMENT OF LAMPANG LOCAL HISTORY CURRICULUM
BY USING HISTORICAL METHOD TO ENHANCE CRITICAL THINKING
FOR GRADE 5 STUDENTS

¹ชญาณิษฐ์ กาวิน และ ²ปริญญภาส สีทอง
¹Chayanit Kawin and ²Parinyapast Seethong

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ประเทศไทย
Lampang Rajabhat University, Thailand.

¹chayanit.kawin@gmail.com

Received : December 3, 2023; **Revised :** March 2, 2024; **Accepted :** April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองเบื้องต้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตร แบบทดสอบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2)

¹ นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) เนื้อหาของหลักสูตร 5) การจัดการเรียนการสอน 6) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล ในภาพรวมหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และคู่มือการใช้หลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนที่เข้าร่วมใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, วิธีการทางประวัติศาสตร์, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

Abstract

The purposes of this research were: 1) Create and find the quality of development of Lampang local history curriculum by using Historical method to enhance Critical thinking for grade 5 students, 2) Study impacts of the development of Lampang local history curriculum by using Historical method to enhance Critical thinking for grade 5 students. The design is the one-group Pretest-Posttest design. The target groups in this research were 23 students who were studying in the second semester, Academic Year 2023 at Chitaree Welfare School under the patronage of Her Royal Highness Princess Srinagarindra, the Princess Mother. Tools used for this research were 1. Curriculum 2. Curriculum Manual 3. The critical thinking test. The data was analyzed by average , standard deviation and t-test dependent. The research findings were as follows: .1) The development of Lampang local history curriculum by using Historical method to enhance Critical thinking for grade 5 students consisted of 7 elements; 1) Problem statement 2) Principle of curriculum 3) Aims of curriculum, 4) Content structures 5) Activity 6) Materials Resources and 7) Learning sources, Measurement and evaluation. The average of the curriculum appropriateness was at high level and the overall of the curriculum instructions was at high level appropriated 2) The result of using the curriculum development of Lampang local history using Historical method to enhance Critical thinking for grade 5 students was found the posttest score was higher than the pretest at the significant level of .05

Keywords: Curriculum development, Historical method , Critical thinking

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวและพฤติกรรมของมนุษย์ในอดีต ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลาและยุคสมัยต่างกันประวัติศาสตร์มีแนวคิดที่ว่าในแต่ละช่วงเวลาสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงเวลาก่อนหน้า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งย่อมมีความแตกต่างกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอีกช่วงเวลาหนึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนย่อมเป็นเหตุ และจะมีผลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง คุณค่าที่สำคัญของประวัติศาสตร์ คือ การสร้างความตระหนักว่าอดีตเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับปัจจุบันและอนาคต ประวัติศาสตร์ช่วยให้มองเห็นกระบวนการพัฒนาการของชีวิตมนุษย์และสังคมโดยต่อเนื่องกัน และช่วยให้กำหนดบทบาทและพฤติกรรมในปัจจุบันได้ถูกต้องเหมาะสม โดยเชื่อว่าอดีตเป็นบทเรียนเพราะความรู้ในประวัติศาสตร์เป็นการวางแผนสังคมให้สูงขึ้น ยิ่งศึกษามากและละเอียดยิ่งขึ้นยิ่งช่วยให้ผู้ศึกษามีความคิดลึกซึ้ง กว้างไกล มีเหตุผล ไม่ประมาท ทันทเหตุการณ์และทันคน (दनัย ไซโยธา, 2550) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 6 กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้น ในด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน (รายงานผลการบันทึกกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2566) พบว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารียังไม่มีหลักสูตรประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์พบปัญหาในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือจากการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน พบว่านักเรียนไม่สามารถตอบคำถามและให้เหตุผล หรืออธิบายข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สาเหตุอาจมาจากนักเรียนมีการค้นคว้าหาข้อมูลในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกัน โดยไม่ได้พิจารณาความถูกต้องของข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ทำให้นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามหรืออธิบายข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากงานวิจัยของยุวดี ชมชื่น (2561) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์ และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปว่า ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นที่ส่งต่อการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้นักเรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์เพราะเป็นตัวแปรหรือ

ความสามารถที่สนับสนุนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและมีแนวคิดที่จะพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำมาปรับใช้ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อไป

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นในระดับประเทศ ระดับสถานศึกษา หรือระดับห้องเรียน เนื่องจากหลักสูตรเป็นเอกสารสำคัญที่เป็นแผนแม่บทหรือยุทธศาสตร์หลักในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรด้านการศึกษา ตลอดจนเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่นักเรียน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการบ่งชี้ถึงทิศทางการพัฒนาและความเจริญเติบโตของประเทศในอนาคต (กิตติคุณ รุ่งเรือง, 2560) จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และวิธีการสอนที่สามารถพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ จากสภาพปัญหาและความจำเป็นของนักเรียน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย หลังจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาแล้ว 3) การเลือกเนื้อหาสาระจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก่อนหน้านี้ 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระซึ่งจะต้องนำมาจัดตามความยากง่าย วุฒิภาวะ และความสามารถของนักเรียน 5) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดมุ่งที่กำหนดไว้ข้างต้น 6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่องกัน และ 7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผลโดยกำหนดเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินเพื่อให้ทราบว่าบรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับนอกจากนี้ผลการวิจัยเกี่ยวกับชวาร์ตน์ พงษ์ปรีชาและปริญญญา สีสทอง (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีองค์ประกอบคล้ายกัน ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร 5) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล

ในการพัฒนาหลักสูตรองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนซึ่งกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีหลากหลายวิธีซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคือวิธีการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเรื่องราวสำคัญๆ ที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริงหรือวิธีการที่ใช้สืบค้นเรื่องราวสำคัญของสังคมมนุษย์ในอดีต (สุนทร ชุตีธรรานนท์, 2557) ได้กล่าวว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นทักษะกระบวนการในการเรียนประวัติศาสตร์ ที่มุ่งสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่โลกในความเป็นจริงด้วยการสืบค้นเรื่องราวที่ตนอยากรู้ อยากรู้เห็น และในโลกยุคข้อมูลข่าวสารนี้ วิธีการทางประวัติศาสตร์จะฝึกฝนให้ผู้เรียนตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลให้ได้ข้อเท็จจริง และคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลก่อนที่จะคิดวินิจฉัยว่าสิ่งใดจริงน่าเชื่อถือ อันเป็นการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริงในการสอนประวัติศาสตร์นั้นจึงใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียน สอดคล้องกับปรียา บุตรโธสงค์ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคมที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์สูงกว่าก่อน และทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการกรุงรัตนโกสินทร์สูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการทางประวัติศาสตร์ยังต้องอาศัยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดที่อาศัยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลในการสร้างความคิดรวบยอดอย่างมีเหตุผลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเชื่อหรือเลือกปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัยการประมวลความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์มา การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญกับผู้เรียนในทุกระดับถือเป็นกรอบการคิดที่สำคัญและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในการที่จะช่วยให้เราปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อน ซึ่งถือว่าการคิดเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาที่แท้จริง (บรรจง อมรชีวิน, 2556) การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคสมัยปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางด้านข้อมูลข่าวสาร บุคคลจึงต้องรู้จักวิธีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ การจัดลำดับข้อมูล รวบรวม และประมวลผลสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างเป็นระบบให้เกิดความความชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้อง สมเหตุสมผล ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากปัญหาความสำคัญและแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงการทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Design) แบบแผนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ แบบกลุ่มเดียววัดสองครั้ง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวน 61 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สังกัดบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วย ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ก่อร่างสร้างลำปาง (จำนวน 3 แผน 9 ชั่วโมง) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ลำปางมีดีเมืองนี้ห้ามพลาด (จำนวน 5 แผน 5 ชั่วโมง) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อ้อมเอมวิถีคนละคอน (จำนวน 4 แผน 4 ชั่วโมง)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

3.1 หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.11)

3.2 คู่มือการใช้หลักสูตรที่ผ่านการพัฒนาตามขั้นตอนที่ผ่านขั้นตอนการเลือกเนื้อหา จัดองค์ประกอบของเนื้อหา และเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.16)

3.3 แบบทดสอบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน โดยผลการประเมินความสอดคล้องโดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.50-0.80 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับอยู่ที่ 0.91

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของปรกรณ์ประจัญบาน (2552) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สูตร t-test Independent

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรที่สร้างขึ้น คือ หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร 5) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม ปรากฏผลดังตารางที่ 1 และ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร	4.30	0.45	มาก
2. หลักการของหลักสูตร	4.50	0.35	มากที่สุด
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.45	0.11	มาก
4. เนื้อหาของหลักสูตร	4.40	0.22	มาก
5. การจัดการเรียนการสอน	4.40	0.14	มาก
6. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้	4.36	0.22	มาก
7. การวัดและประเมินผล	4.53	0.18	มากที่สุด
ผลรวมการประเมินหลักสูตร	4.42	0.11	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีความเห็นว่างค์ประกอบของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.11)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร	4.25	0.18	มาก
2. คำแนะนำการใช้หลักสูตร	4.30	0.27	มาก
3. กำหนดการสอนของหลักสูตร	4.40	0.22	มาก
4. บทบาทของครูผู้สอน	4.20	0.27	มาก
5. วิธีการวัดและประเมินผล	4.30	0.45	มาก
6. แผนการจัดการเรียนรู้	4.36	0.23	มาก
ผลรวมการประเมิน	4.33	0.16	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีความเห็นว่าคู่มือการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.16)

ตารางที่ 3 ผลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	23	30	235	10.22	2.00	374	6176	37.64*
หลังเรียน	23	30	845	26.48	1.12			

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยหลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.22 และ 26.48 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนตามหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

1.1 หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) เนื้อหาของหลักสูตร 5) การจัดการเรียนการสอน 6) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบจากนักการศึกษาหลายท่าน สอดคล้องกับชวาร์ตน์ พงษ์ปรีชาและปริญญญา สีสทอง (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีองค์ประกอบคล้ายกัน ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร 5) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับ กนกวรรณ อุ๋นใจและคณะ (2559) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความเป็นพลเมือง สำหรับเยาวชนไทยด้านความรับผิดชอบ พบว่า มีองค์ประกอบคล้ายกัน ได้แก่ 1) ความเป็นมาและหลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) รูปแบบกิจกรรมและระยะเวลา 5) เนื้อหาสาระ 6) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล โดยผู้วิจัยได้เลือกกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba, 1962) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวินิจฉัยความต้องการ ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา ขั้นที่ 4 การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 6 การจัดองค์ประกอบการเรียนรู้ ขั้นที่ 7 การวินิจฉัยสิ่งที่ประเมิน การเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน ทั้งนี้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 1 คือการวินิจฉัยความต้องการ โดยได้ศึกษาบริบทต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สภาพการจัดการเรียนการสอน สำรวจความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อนำประเด็นต่างๆ มาจัดเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนต้องการเรียน พบว่า นักเรียนขาดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการสอบถามความต้องการนักเรียนพบว่านักเรียนต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์จังหวัดลำปาง และต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคใหม่ ๆ ที่จะทำให้ นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ เมื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้

วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า ภาพรวมคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.11) คู่มือการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า คู่มือการใช้หลักสูตรในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.16) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร โดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนมีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ซึ่งสอดคล้องกับศิริอร บุษงูญวิวัฒน์และอมรรัตน์ วัฒนธรร (2560) ที่ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย พบว่าภาพรวมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) ที่กล่าวว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ และเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น

2. ผลการใช้หลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรได้วิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยได้ทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน เพื่อให้ให้นักเรียนใช้เวลาและฝึกใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงให้นักเรียนได้ลงมือค้นคว้า และปฏิบัติจริงรวมทั้งการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรในแต่ละขั้นตอนเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมจากง่ายไปยาก มีเนื้อหาที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย และการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการที่นักเรียนได้ค้นคว้าข้อมูลตามวิธีการทาง

ประวัติศาสตร์ ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ขั้นกิจกรรมที่สำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ คือขั้นตอนที่ 2 คือ ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวมหลักฐาน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรวบรวมและคัดเลือกหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาและคัดแยกหลักฐานว่าหลักฐานใดเป็นหลักฐานขั้นต้น ขั้นรอง เพื่อลำดับความสำคัญของหลักฐาน จากที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร พบว่า ช่วงแรกของการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร นักเรียนหาข้อมูลได้ค่อนข้างเยอะแต่เป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษา เมื่อนักเรียนได้ฝึกการค้นคว้าข้อมูลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ในช่วงที่ 5 นักเรียนสามารถหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างถูกต้อง และสามารถลำดับความสำคัญของหลักฐานได้ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินคุณค่าของหลักฐาน เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้วิเคราะห์และตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะศึกษา จากที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ครูต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการประเมินคุณค่าข้อมูลหรือหลักฐานในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร เมื่อนักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบทำให้ระยะเวลาให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามที่กำหนดตามหลักสูตร และขั้นตอนที่ 4 ขั้นตีความและสังเคราะห์ข้อมูลหรือหลักฐาน เป็นขั้นที่นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนต้องทำการสังเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงความคิดของตนเองจากข้อมูลที่ผ่านมาการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ในลักษณะของการอธิบายโดยมีความคิดเห็นของนักเรียนประกอบ และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและแนวคิดเข้าด้วยกัน จากที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ในช่วงแรกครูได้ฝึกให้ผู้เรียนตีความหลักฐานหรือข้อมูลที่ตนเองค้นคว้าและนำมาเรียบเรียงเป็นข้อมูลใหม่ในแบบของตนเอง เป็นการฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับสุนทร ชุตีธรรณ (2557) ได้กล่าวถึง วิธีการทางประวัติศาสตร์ ช่วยทำให้มนุษย์เกิดความตระหนักในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงอดีตและปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นให้มีความรู้สึกในชาติหรือเผ่าพันธุ์ของมนุษย์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ยังมีความสำคัญในการเรียนรู้อดีตเพื่อเป็นบทเรียนในการพัฒนาปัจจุบัน ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์จะทำให้ นักเรียนเข้าใจถึงปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อนักเรียน เพราะเป็นทักษะกระบวนการที่มุ่งสร้างสรรค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน โดยสืบค้นเรื่องที่ตนเองมีความอยากรู้ อยากเห็น วิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้ นักเรียนมีความสามารถในการตรวจสอบข้อเท็จจริง คิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ก่อนที่จะตัดสินใจว่าสิ่งใดน่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีความเท่าทันข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับจิราพร ยมนา (2554) ที่ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ต ของนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การนำหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาการคิดขั้นสูงด้านอื่นๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ควรมีการนำปราชญ์ชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเข้ามาให้ความรู้ตามหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปาง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ถูกต้องให้กับนักเรียน และควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองลำปางโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผ่านการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น MOOC Web-based learning เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในยุค Thailand 4.0

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กนกวรรณ อุ๋นใจและคณะ. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความเป็นพลเมือง สำหรับเยาวชนไทยด้านความรับผิดชอบ*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติคุณ รุ่งเรือง. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยในหลักสูตรนานาชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิราพร ยมนา. (2554). *ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ต สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- ชวรัตน์ พงษ์ปรีชา และปริญญาภา สีสทอง. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). *การพัฒนาหลักสูตร : ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์ (1991).

- ณรงค์ พ่วงพิศและคณะ. (2559). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-6. กรุงเทพฯ: บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- ดนัย ไชยโยธา. (2550). ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ : หลักการพัฒนาการคิดอย่างมีตรรกะ เหตุผล และดุลยพินิจ. กรุงเทพฯ: สถาบันการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.
- ปรียา บุตรไธสงค์. (2558). ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการ กรุงรัตนโกสินทร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองกิ้งพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี.
- ยุวดี ชมชื่น. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์ และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาดุษฎีบัณฑิต, ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิธร บุญวุฒิวัฒน์ และอมรรัตน์ วัฒนาธร.(2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครู แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุนทร ชูธีธรรานนท์ และคณะ. (2557). ขาดินิยมในแบบเรียนไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and world.

